

سروش هدایت

نام آزمون: دین و زندگی

تاریخ آزمون: ۱۴۰۰/۰۹/۲۶

۳۱- پیام کدام آیه حاکی از این است که «در این دنیا انسان به کارهایی مشغول می‌شود که او را از کارهای مفید باز می‌دارد، اما سرای دیگر جایی است که انسان با کمالات واقعی که از راه ایمان و عمل صالح به دست می‌آورد، زندگی می‌کند؟

- ① «إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا» ② «مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ»
 ③ «وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهُوٌّ وَلَعِبٌ وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوَانُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ» ④ «وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْذَادًا...»

۳۲- امکان معاد جسمانی در پرتو ..... و ..... است و ترجمه آیه شریفه (.....)، بیانگر امر نخستین می‌باشد.

- ① حکمت الهی - عدل الهی - زنده شدن مردگان - آیا پنداشته‌اید که ما شما را بیهوده آفریده‌ایم،
 ② پیدایش نخستین انسان - زنده شدن مردگان - نظام مرگ و زندگی در طبیعت - کیست که این استخوان‌های پوسیده را دوباره زنده کند؟،
 ③ پیدایش نخستین انسان - زنده شدن مردگان - نظام مرگ و زندگی در طبیعت - ماجرای عزیر نبی علیه السلام.
 ④ حکمت الهی - عدل الهی - زنده شدن مردگان - آیا متقین را مانند ناپاکان و بدکاران قرار خواهیم داد؟،

۳۳- با توجه به آیه شریفه «حتی إذا جاء أحدهم الموت قال رب ارجعونی لعلی اعمل صالحاً فی ما ترکت...» کدام مطلب مفهوم نمی‌گردد؟ (با تغییر)

- ① انسان در جهان آخرت اختیار ندارد، ولی بساط تکلیف باز است. ② انسان پس از مرگ و تا قیامت در آن‌جا است.
 ③ انسان پس از مرگ وارد عالم برزخ می‌شود و تا قیامت در آن‌جا است. ④ انسان‌ها در هنگام مرگ از آگاهی بیش‌تری برخوردار هستند.

۳۴- از اینکه پاداش بسیاری از اعمال، مانند شهادت در راه خدا، در دنیا امکان‌پذیر نیست؛ چه چیزی فهمیده می‌شود و پیام کدام آیه شریفه حاکی از آن است؟

- ① امکان معاد در پرتو عدل الهی - «أَمْ نَجْعَلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَالْمُفْسِدِينَ فِي الْأَرْضِ»
 ② ضرورت معاد در پرتو عدل الهی - «أَمْ نَجْعَلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَالْمُفْسِدِينَ فِي الْأَرْضِ»
 ③ امکان معاد در پرتو حکمت الهی - «لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لِيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَمَنْ أَضْدَقُ مِنَ اللَّهِ حَدِيثًا»
 ④ ضرورت معاد در پرتو حکمت الهی - «لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لِيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَمَنْ أَضْدَقُ مِنَ اللَّهِ حَدِيثًا»

۳۵- از عبارت قرآنی «إِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوَانُ» کدام مفهوم مستفاد نمی‌گردد؟

- ① اصالت زندگی اخروی نسبت به دنیا ② برتری حیات اخروی نسبت به حیات دنیوی
 ③ زندگی عالی‌تر همه انسان‌ها در عالم آخرت ④ حقیقت حیات در آخرت نسبت به دنیا

۳۶- عبارت شریفه قرآنی «لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ» کدام دسته از افراد را مخاطب قرار می‌دهد و به چه ویژگی‌ای توصیفشان می‌کند؟

- ① مؤمنین به خدا و وعده‌های الهی که فراوان به یاد مرگ‌اند. ② مؤمنین به خدا و وعده‌های الهی که کار نیک انجام می‌دهند.
 ③ مؤمنین به خدا و وعده‌های الهی که کار نیک انجام می‌دهند. ④ مؤمنین به خدا و معاد که کار نیک انجام می‌دهند.

۳۷- برای انسانی که گرایش به ..... دارد، از بین رفتن شادابی و نشاط از زندگی، ..... انکار معاد است.

- ① کمال - علت ② جاودانگی - علت ③ جاودانگی - معلول ④ کمال - معلول

۳۸- کدام آیه شریفه بیانگر این مطلب است که دفتر زندگی انسان با مرگ بسته نمی‌شود و همه کمالات کسب‌شده را از دست نمی‌دهد؟ این آیه به کدام بعد وجودی انسان اشاره دارد و بیانگر کدام صفت خداوند می‌باشد؟

- ① «لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لِيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ» - جسمانی و روحانی - حکمت
 ② «مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ» - جسمانی و روحانی - حکمت
 ③ «لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لِيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ» - فقط جسمانی - عدل
 ④ «مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ» - فقط روحانی - عدل

۳۹- کدام دستورالعمل سبب می‌شود وقتی شخصی که در شرایط عادی گفته‌او بر ایمان اعتباری ندارد، از وجود سمی در غذا خبر دهد، این اعلام خطر را نادیده نگیریم و احتیاط کنیم؟ کدام آیه با تأکید فراوان این موضوع را اعلام می‌کند؟

- ۱) قانون پیامبران که دفع خطر احتمالی لازم است - أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ
- ۲) قانون پیامبران که دفع خطر احتمالی لازم است - اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لِيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَمَنْ أَضْدَقُ مِنَ اللَّهِ حَدِيثًا
- ۳) قانون عقلی که دفع خطر احتمالی لازم است - أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ
- ۴) قانون عقلی که دفع خطر احتمالی لازم است - اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لِيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَمَنْ أَضْدَقُ مِنَ اللَّهِ حَدِيثًا

۴۰- پیام کدام آیه بیان‌کنندهٔ تداوم حیات کسانی است که می‌گویند: «رَبِّ ارْجِعُونِي لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ» و پاسخ به این سؤال که دورهٔ برزخ دورهٔ بی‌خبری است یا دورهٔ هوشیاری از کدام حدیث برداشت می‌شود؟

- ۱) كَلَّا إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا - مرگ چیزی نیست، مگر پلی که شما را از ساحل سختی‌ها به ساحل سعادت و کرامت عبور می‌دهد.
- ۲) وَمَنْ وَرَائِهِم بَرْزَخٌ إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ - قسم به کسی که جانم در دست اوست، ایشان به این کلام از شما شنواترند و فقط نمی‌توانند پاسخ دهند.
- ۳) يُبَيِّئُ يَوْمَئِذٍ بِمَا قَدَّمَ وَأَخَّرَ - آنان که فراوان به یاد مرگ‌اند و بهتر از دیگران خود را برای آن آماده می‌کنند، باهوش‌ترین مؤمنان‌اند.
- ۴) أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا - من مرگ را جز سعادت و زندگی با ظالمان را جز ننگ و خواری نمی‌بینم.

۴۱- کدام عبارت نشانگر آن است که قرآن کریم قدرت خداوند در برپایی قیامت را به‌طور محسوس‌تری ارائه کرده است؟

- ۱) «برای ما مثالی زد در حالی که آفرینش نخستین خود را فراموش کرده بود. گفت کیست که این استخوان‌های پوسیده را دوباره زنده کند».
- ۲) «خداست که باده‌ها را می‌فرستد تا ابر را برانگیزد. سپس آن ابر را به سوی سرزمینی مرده برانیم، ... زنده شدن قیامت نیز چنین است».
- ۳) «خداوند به عزیر نبی (ع) فرمود: «و اینک بین که خداوند چگونه اعضای پوسیده و متلاشی شدهٔ الاغ را دوباره جمع‌آوری و زنده می‌کند».
- ۴) «آیا ما آن‌ها را که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند، با مفسدان در زمین یکسان قرار خواهیم داد؟ آیا متقین را مانند ناپاکان و بدکاران قرار خواهیم داد؟»

۴۲- کدام عبارت، بر ضرورت معاد استدلال نموده و این ضرورت، ریشه در کدام یک از صفات الهی دارد؟

- ۱) وَ مَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَ مَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ - حکمت الهی
- ۲) وَ مَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَ مَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ - عدل الهی
- ۳) اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لِيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ - حکمت الهی
- ۴) اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لِيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ - عدل الهی

۴۳- بیداری و هوشیاری مردمان چه زمانی فرا می‌رسد و در آن وقت چه چیزی را به قطعیت خواهند فهمید؟

- ۱) «الناس نيام» - «إِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوَانُ»
- ۲) «الناس نيام» - «فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَ لَا هُمْ يَحْزَنُونَ»
- ۳) «إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ» - «إِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوَانُ»
- ۴) «إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ» - «فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَ لَا هُمْ يَحْزَنُونَ»

۴۴- کدام یک از آیات زیر، به ضرورت معاد براساس عدل الهی اشاره دارد؟

- ۱) أَمْ نَجْعَلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ... خداست که باده‌ها را می‌فرستد تا ابر را برانگیزند، سپس...
- ۲) افحسبتم انما خلقناكم عبثا و برای ما مثالی زد، درحالی که آفرینش...
- ۳) خداست که باده‌ها را می‌فرستد تا ابر را برانگیزند، سپس...
- ۴) و برای ما مثالی زد، درحالی که آفرینش...

۴۵- هر یک از موارد «فرورفتن در هوس‌ها» و «فرورفتن در گرداب آلودگی‌ها» ویژگی کدام دسته افراد است؟

- ۱) معتقدان به معاد که از یاد آخرت غافل شده‌اند. - کسانی که می‌کوشند راه فراموش کردن مرگ را پیش بگیرند.
- ۲) معتقدان به معاد که از یاد آخرت غافل شده‌اند. - کسانی که نمی‌توانند فکر مرگ را از ذهن خود دور کنند.
- ۳) منکران معادی که خود را به امور تلخ دنیا مشغول ساخته‌اند. - کسانی که می‌کوشند راه فراموش کردن مرگ را پیش بگیرند.
- ۴) منکران معادی که خود را به امور تلخ دنیا مشغول ساخته‌اند. - کسانی که نمی‌توانند فکر مرگ را از ذهن خود دور کنند.

پاسخنامه تشریحی

۳۱ - گزینه ۳ از تدبّر در آیه شریفه ۹۴، عنکبوت:

«وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهْوٌ وَلَعِبٌ:

«وَإِنَّ الْمَدَارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوَانُ:

لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ

می‌توان به تفاوت‌های مهمی میان دنیا و آخرت اشاره کرد:

(۱) اگر به دنیا به عنوان یک امر مستقل نگاه شود، چیزی جز لهو و لعب نیست؛ در حالی که حیات حقیقی برتر، از آن آخرت است.

(۲) دنیا سرای عمل است و آخرت سرای پاداش.

(۱) پیدایش نخستین انسان

۳۲ - گزینه ۲ دلایل امکان معاد (۲) نظام مرگ و زندگی در طبیعت

(۳) زنده شدن مردگان: ماجرای غزیر نبی علیه السلام

آیه شریفه «کیست که این استخوان‌های پوسیده را دوباره زنده کند؟» بیانگر امکان معاد با توجه به پیدایش نخستین انسان است.

۳۳ - گزینه ۱ آیه شریفه «حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ...» مربوط به زمانی است که گناهکاران و بدکاران از دنیا می‌روند و واقعیت مرگ را جلوی چشم خویش می‌بینند، از خداوند درخواست می‌کنند که آن‌ها را به زندگی دنیا بازگرداند تا عمل صالحی که انجام دهند (سوره مؤمنون آیه ۹۹) جواب قطعی خداوند این است که هرگز این تنها سخنی است که او می‌گوید در صورتی که بین الان تا وقتی که در روز قیامت برانگیخته شود، برنخ و فاصله‌ای است (سوره مؤمنون آیه ۱۰۰) و عبارت بساط تکلیف باز است، غلط است.

۳۴ - گزینه ۲ بحث از پاداش و کیفر اعمال، مربوط به عدل الهی است. یکی از دلایل امکان‌ناپذیر بودن برقراری عدل الهی در دنیا این است که پاداش بسیاری از اعمال (مانند شهادت در راه خدا) در دنیا امکان‌پذیر نیست. پس ضرورت دارد که جهان دیگری باشد که شخص شهید به پاداش عمل خود برسد و این همان ضرورت معاد در پرتو عدل الهی است که در آیه: «أَمْ نَجْعَلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَالْمُفْسِدِينَ فِي الْأَرْضِ أَمْ نَجْعَلُ الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ: آیا ما آنها را که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند با تبهکاران یکسان قرار خواهیم داد؛ آیا متقین را مانند ناپاکان و بدکاران قرار خواهیم داد، اشاره شده است.

۳۵ - گزینه ۳ زندگی عالی‌تر انسان‌ها در عالم آخرت لزوماً صحیح نیست؛ چرا که انسان‌ها گاهی اهل عذاب هستند و در آخرت زندگی بدتری نسبت به دنیا دارند.

۳۶ - گزینه ۴ در گزینه ۴ تمام شروط به‌درستی بیان شده است. (ایمان به خدا، معاد و انجام کار نیک)

۳۷ - گزینه ۳ از بین رفتن نشاط برای انسانی که میل به جاودانگی دارد، نتیجه (معلول) انکار معاد است.

۳۸ - گزینه ۱ خط فکری: آیه شریفه «اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي الْمَوْتَىٰ وَهُوَ قَائِمٌ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَمَنْ أَضْدَقُ مِنَ اللَّهِ حَدِيثًا» بیانگر این مطلب است که دفتر زندگی انسان با مرگ بسته نمی‌شود و همه کمالات کسب‌شده را از دست نمی‌دهد. این آیه به هر دو بعد وجودی انسان (هم جسمانی و هم روحانی) اشاره دارد. زیرا می‌فرماید که (لِيُحْيِيَكُمْ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ) ما شما را در روز قیامت جمع می‌کنیم؛ یعنی بعد جسمانی و روحانی به هم می‌پیوندند. این امر دلیل بر حکمت خداوند است و هیچ‌یک از کارهای او بیهوده نیست.

۳۹ - گزینه ۴ انسان در مواقعی که احتمال خطر یا خسارتی در میان باشد، سعی می‌کند جلوی خسارت احتمالی را بگیرد. در این گونه موارد از یک قانون عقلی پیروی می‌کند که می‌گوید «دفع خطر احتمالی، لازم است».

۴۰ - گزینه ۲ تداوم حیات کسانی که می‌گویند: «رَبِّ ارْجِعُونِ لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ»: پروردگارا ما را بازگردانید، باشد که عمل صالح انجام دهم، آنچه را در گذشته ترک کرده‌ام، از عبارت شریفه «إِلَىٰ يَوْمٍ يُمْشُونَ» برداشت می‌شود. پاسخ به سؤال: دورهٔ برزخ دورهٔ بی‌خبری است یا هوشیاری، از حدیث شریف: «قسم به کسی که جانم در دست اوست ۱۰۰۰» برداشت می‌شود که رسول گرامی اسلام در پاسخ اصحاب خود فرمودند و نشان‌دهندهٔ شعور و آگاهی در حیات برزخی است.

۴۱ - گزینه ۳ بحث امکان معاد، ارتباط به نمونه‌هایی از زنده شدن مردگان دارد. قرآن برای این که قدرت خدا را به‌صورت محسوس‌تری نشان دهد، ماجراهایی را نقل می‌کند که در آنها به ارادهٔ خداوند، مردگانی زنده شده‌اند، از آن جمله می‌توان به ماجرای غزیر نبی (ع) اشاره کرد که خدا جان او را صد سال گرفت: «و اینک بین که خداوند چگونه اعضای پوسیده و متلاشی شدهٔ الاغ را دوباره جمع‌آوری و زنده می‌کند، غزیر (ع) به چشم خود زنده شدن الاغ را دید و گفت: «می‌دانم که خدا بر هر کاری تواناست».

۴۲ - گزینه ۱ آیه «وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِاعْبَيْنَ» بیانگر آن است که آفرینش انسان و جهان بی‌هدف، بیهوده و بازیچه نیست. خداوند حکیم است و لازمه حکمت خداوند آن است که هیچ‌کاری بیهوده و عبث و بازیچه نباشد، نمی‌شود که خداوند این همه استعداد و توانایی و سرمایه‌های مختلفی را در وجود ما قرار دهد و خاک شویم و معادی هم نباشد؟ دلیل رد گزینه «۳ و ۴» آیه «اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي الْمَوْتَىٰ وَهُوَ قَائِمٌ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ» بیانگر قطعیت و حتمی بودن وقوع قیامت است نه ضرورت معاد!!

۴۳ - گزینه ۳ عبارت قرآنی «حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ» زمان بیداری و هوشیاری انسان‌ها هنگامی است که مرگ آن‌ها فرا می‌رسد. در آن وقت ۱ - هم از اعمال خود آگاه می‌شوند که درخواست بازگشت می‌کنند تا عمل صالح ترک شدهٔ خود را انجام دهند و ۲ - هم بر بی‌ارزش بودن زندگی دنیوی و حقیقی بودن زندگی آخرت آگاهی پیدا می‌کنند (بیدار و هوشیار می‌شوند).

۴۴ - گزینه ۱ آیه «أَمْ نَجْعَلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ...» بیانگر عدم تساوی نیکوکار و بدکار در نزد خداوند و همچنین ضرورت معاد براساس عدل الهی می‌باشد.

۴۵ - گزینه ۱ افرادی که اعتقاد به معاد در آن‌ها به ایمان و باور قلبی تبدیل نشده است، به دلیل فرورفتن در هوس‌ها، دنیا را معبود و هدف خود قرار می‌دهند و از یاد آخرت غافل می‌شوند.

دسته‌ای از منکران معاد می‌کوشند راه فراموش کردن و غفلت از مرگ را پیشی بگیرند. روشن است که این شیوه عاقبتی جز فرورفتن در گرداب آلودگی‌ها نخواهد داشت.

پاسخنامه کلیدی

۳۱ - ۳	۳۴ - ۲	۳۷ - ۳	۴۰ - ۲	۴۳ - ۳
۳۲ - ۲	۳۵ - ۳	۳۸ - ۱	۴۱ - ۳	۴۴ - ۱
۳۳ - ۱	۳۶ - ۴	۳۹ - ۴	۴۲ - ۱	۴۵ - ۱